

Kisszünet

AZ IPOLYBALOGI ALAPISKOLÁSOK LAPJA

IV. évfolyam

I. szám 2002. november

Kedves ipolybalogi sulisok!

Ebben az iskolaévben is jelentkezik lapotok, a Kisszünet. Forgassátok szeretettel, hiszen nagyrészt a Ti osztálytársaitok írták, illetve azokról az eseményekről számolunk be, amelyek Veletek történtek.

Mint azt tapasztalhattátok, iskolánk megújult a nyári szünetében. Reméljük, mindannyian azon lesztek, hogy megóvjátok környezeteteket.

Egy másik hír, amiről már sokan tudhattok is, hogy az idei iskolaévben bevezették az ingyenes internethasználatot iskolánkba. Ez is jelentős esemény iskolánk életében, hiszen az internet a legmodernebb eszköz a tudás elérésében. Átala feljuthattok a világhálóra, szörfölhettek a neten, az egész világ a tiétek lehet! Csak reméljük, hogy nem értelmetlen, buta oldalakat, hanem igazi tudást nyújtó webhelyeket fogtok felkeresni.

Ebben a tanévben több eseményre is sor kerül iskolánkban. Egyik jeles esemény a november végén sorra kerülő környezetvédelmi verseny lesz, amelyet a Katedra Alapítvány hirdetett meg Szlovákia védett állatai címmel. A versenyek Szlovákia hat régiójában kerülnek megrendezésre. Az ipolybalogi regionális versenyen nemcsak iskolánk csapata vesz részt, de értesüléseink szerint itt lesz még Csáb, Ipolynyék és Ipolyvarbó, valamint Ipolyságról két iskola csapata is. A verseny a természetvédelemmel, a védett állatokkal és növényekkel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik.

Egy másik esemény a már évek óta rendszeresen sorra kerülő Magyar Kultúra Hete rendezvény lesz, amelyre decemberben kerül sor. A Magyar Kultúra hete keretén belül magyar filmeket, a magyar történelemmel kapcsolatos ismeretterjesztő videókat nézhetnek meg. Azon a héten szervezzük meg a hagyományos Ipolyi Arnold-émlékversenyt, iskolánk névadójának tiszteletére. Erre minden felső tagozatos osztályt várunk, háromtagú csapatokkal. Reméljük, az idén is ugyanolyan jó hangulatú versenyre kerül sor, mint az elmúlt években. Természetesen várjuk a versenyzők osztálytársait is, akik szurkolhatnak osztálytársaiknak, és megismerkedhetnek Ipolyi Arnold életével és munkásságával.

December az ünnepek hónapja, amelyet különösen a gyerekek várnak. A Mikulás, a Luca napja, a karácsony és a Szilveszter is decemberben vannak. Iskolánkon hagyományosan a téli szünet előtt kerül sor a karácsonyi műsorra. Ajánljuk, már most kezdjétek el gondolkozni azon, hogy mit fogtok előadni, ne hagyjátok az utolsó pillanatra a darabválasztást!

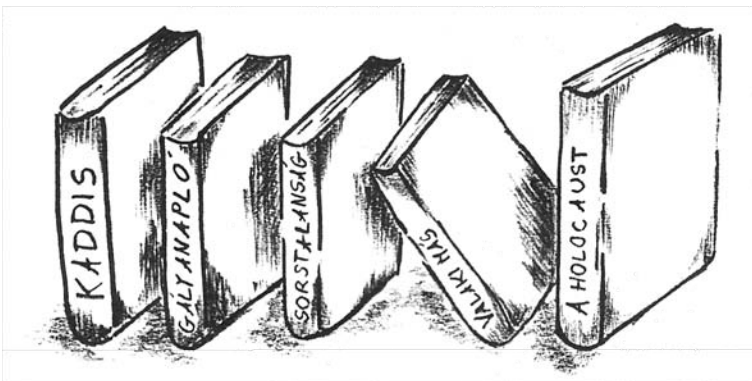
Irodalmi Nobel-díj Kertész Imrének

A Svéd Királyi Akadémia az idei irodalmi Nobel-díjat Kertész Imrének ítélte. Az indoklásban többek között ez szerepelt: „...munkásságáért, amelyben a történelem barbár önkényének kiszolgáltató törekeny ember tapasztalatát mutatja fel...”

A díjat december 10-én veheti át, az Alfréd Nobel halálának tartott ünnepségen. Kertész Imre „munkássága lehetséges-e még az egyéni lét és gondolkodás olyan korban, ahol az emberek csaknem teljesen politikai hatalom alávetettjeiként élnek”- fejtette indoklásában az Akadémia. Kertész Imre 1929-ben született, 14 éves korában megjárta Auschwitzot. 1948-1950 között a Világosság, majd az Esti Budapest munkatársa, 1951-ben gyári munkás volt, 1953-tól szabadfoglalkozású író és műfordító. Első regénye, a *Sorstalanság*, több évi várakozás után jelenhetett meg 1975-ben, s aratott sikert. A regény főhőse kamasz fiú, akit a náci haláltábor szörnyű

tapasztalatai érleltek felnőtté. A *Kaddis a meg nem született gyermekért* folytatása az előző regénynek. További művei: *a nyomkereső*, *Gályanapló*, *A holocaust mint kultúra*, *Jegyzőkönyv*, *Valaki más*, *Gondolatnyi csend, amíg a kivégző osztag újratölt* Műveit több nyelvre lefordították. Ő maga németből fordít - többek közt Freud, Hofmannstahl, Nietzsche, Wittgenstein műveit ültette át magyar nyelvre. Az idei Nobel-díjra esélyesek között az amerikai Norman Mailer és Joyce Carol Oates, az indiai származású brit Salman Rushdie, az új-zélandi Janet Frame, a mexikói Carlos Fuentes is szerepelt.

Kertész Imre az első a magyar irodalomban, akit Nobel-díjjal tüntettek ki, s neki köszönhetően már tizenháromra gyarapodott a magyar Nobel-díjasok száma.

Magyar és magyar származású Nobel-díjasok

Eddigi magyar, valamint magyar származású Nobel-díjasok:

1905 - fizikai: **Lénárd Fülöp** / Phiilipp E. A. von Lenard (1862-1947), a katódsugarakkal kapcsolatos munkásságáért,

1914 - orvosi: **Bárány Róbert** / Róbert Bárány (1876-1936), egyensúlyszervi kutatásaiért,

1925 - kémiai: **Zsigmondy Richárd** / Richard A. Zsigmondy (1865-1929), a kolloidoldatok heterogén természetének magyarázatáért,

1937 - orvosi: **Szent-Györgyi Albert** / Albert von Szent-Györgyi (1893-1986), a biológiai égésfolyamatok tarén végzett kutatásaiért, a C-vitamin felfedezéséért,

1943 - kémiai: **Hevesy György** / George de Hevesy (1885-1966), a nyomjelzés felfedezéséért, alkalmazásának kidolgozásáért,

1961 - orvosi: **Békésy György** / Georg von Békésy (1899-1972), akusztikai kutatásaiért,

1963 - fizikai: **Wigner Jenő** / Eugene P. Wigner (1902-1995), az atommagok és az elemi részek elméletének fejlesztéséért,

1971 - fizikai: **Gábor Dénes** / Dennis Gábor (1900-1979), a holográfia felfedezéséért,

1986 - kémiai: **Polányi János** / John C. Polanyi (1930-), az elemi kémiai folyamatok dinamikájának kutatásáért,

1986 - béke: **Elie Wiesel** (1928-), az erőszak, az elnyomás a fajgyűlölet elleni harcaért,

1994 - közgazdasági: **Harsányi János** / John C. Harsanyi (1920-2000), a játékelmélet területén kidolgozott elemzéseieért,

1994 - kémiai: **Oláh György** / George A. Olah (1927-), a pozitív töltésű szénhidrogének tanulmányozásáért és a karbonizálási eljárások területén elért teljesítményéért.

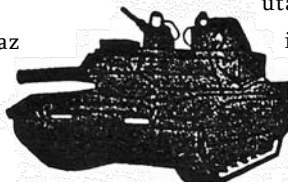
1956

Részletek tanulóink írásaiból, akik részt vettek az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc eseményeinek budapesti megünneplésén :

„ Október 22-én iskolánk tíz diákja, köztük én is, részt vett az 1956-os forradalom megemlékezési ünnepségein Budapesten. 1956 október 23-án tetőfokára ért az évek óta fokozódó megalázottság és kiszolgáltatottság. A magyar nép fellázadt az elnyomás ellen. Több százezer ember, köztük nagyon sok egyetemista vonult ki az utcákra tüntetni. A főiskolások követeléseiket 16 pontban összegezték. A nép azt akarta, hogy Nagy Imre álljon a kormány élére, a sztálinista diktátorokat pedig váltsák le. Ma már október 23-a állami ünnep. Én társaimmal az október 22*1 rendezvényeken vettem részt. Legelőször Nagy Imre sírhelyét látogattuk meg, majd a Műszaki Egyetem dísztermében megtartott ünnepi megnyitó után a fáklyás felvonulás keretében végigjártuk a forradalom színhelyeit. Nagyon örülök, hogy részt vehettem ezen az utazáson, és a többiekkel együtt megemlékezhettem 56 hőseiről." /Bálint Marietta, 9. oszt./

„...Az ünnepségekre a határon túli magyarságot is szeretettel várták.

Iskolánkból tízen
tanulóival együtt, az
alapiskolákból.
iskolában finom
ellátogattunk a

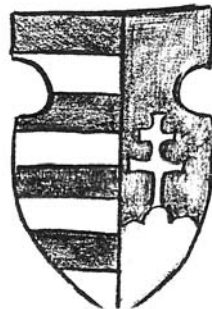
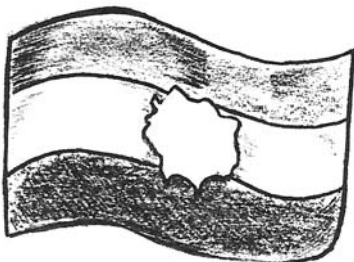
utazhattunk Budapestre környékünk magyar
ipolynyéki, a csábi és az ipolyvarbói

el az 56-os hősök sírjánál. Később a műszaki Egyetem aulájában meghallgattuk az
ünnepi beszédet, majd kezdődött a fáklyás felvonulás."

/Lócse Mária, 8. oszt./

„...Mi, balogi lányok felszálltunk az egyik zöld teherautóra, és a felvonulás közben onnan
intgettünk, lengettük a zászlókat, tartottuk a fáklyát. Az egyik megállónál mi
leszálltunk, mert vacsorára mentünk, míg a többiek a Kossuth-tér felé haladtak tovább.
Vacsora után koncertre mentünk, és kb. 9 órakor indultunk hazafelé."

/Cseri Kinga, 8. oszt./

Iskolánk életéből

A Szakkörök a 2002/2003-as tanévben a ti igényeitek alapján szerveződtek, és kezdték el tevékenységüket. S hogy mivel is foglalkozhattok az egyes érdekkörökben?

A tánckörben néptáncokat, népdalokat, modern táncokat, társastáncokat tanulhattok, népi játékokkal ismerkedhettek meg Kelemen Mária tanító néni vezetésével.

A 2. osztályosok a mozgásjátékok keretén belül elégíthetők ki mozgásigényüket. Őket Skerlec Ágnes tanító néni vezeti.

Az informatikai szakkör Hlavács Ferenc tanító bácsi irányításával azon diákok érdeklődését elégítheti ki, akik már rendelkeznek némi számítógépes alapismeretekkel. Ők különféle érdekességeket tanulhatnak meg az informatika tárgyköréből.

A rajzkörön igazán érdekes tevékenységeket gyakorolhattok: agyagozást, batikolást, cserépfestést, sárkánykészítést, tojásfestést stb. Mindezt Molnár Mónika tanító néni segítségével.

Az irodalmi-történelmi szakkör a magyar irodalom fontos műveivel, a történelem jelentős eseményeivel ismertet meg benneteket. Ezen kívül felkészít a Katedra-versenyre is. Vezetője Németh Zoltán Tanító bácsi.

A lövész körön gyakorolhatjátok a lövészet technikáját, felkészülhettek a versenyekre. Molnár Barnabás tanító bácsi bizonyára összpontosításra és fegyelmezettségre nevel majd benneteket.

A sakk-kör keretén belül nemcsak a játékszabályokat ismerhetitek meg, de fejleszthetitek logikátokat is, és versenyeken is megmérhetitek tudásotokat. A sakkört Németh Zoltán vezeti.

A biológiai szakkör a 8. és 9. évfolyamosoknak nyújt lehetőséget, hogy akváriumot és terráriumot rendezhessenek be, madáretetőt készítsenek, komposztot „gyártsanak”, sziklakertet gondozzanak.

A kört Molnár Tamás tanító bácsi hozta létre.

Az ügyes kezek köre már hagyományosan a felső tagozatos lányok közreműködésére számít. Ők főznek, sütnek, díszítenek, egyszóval ügyeskednek. Nedela Krisztina tanító néni pedig mindebben segíti és irányítja őket.

A röplabdászakkört Faggyas Marián tanító bácsi vezeti. Felső tagozatos, sportot kedvelő, ügyes lányok és fiúk részére szerveződött, akik tökéletesíthetik tudásukat e labdajátékban.

Ipolybalogi szavalók Dejtáron

Már hagyományosan minden évben ősszel kerül sor a határ túloldalán, Dejtáron a Mikszáth Kálmán Prózamondó Versenyre. Az idén tizenöt iskola huszonnyolc tanulója mérte össze tudását és tehetségét. Az ipolybalogiakon kívül

Szlovákiából többek között az ipolynyéki, az ipolyvarbói, az ipolysági (állami és egyházi), valamint az ipolyszakállosi, Magyarországról a házigazda dejtáriakon kívül az érsekivadkertti és három balassagyarmati iskola tanulói léptek fel. Két kategóriában zajlott a verseny, az 1. kategóriában az ötödikes és hatodikos, a 2. kategóriában a hetedikes és nyolcadikos tanulók versenyeztek. Az ipolybalogiai kellemes emlékekkel érkeztek Dejtárra, hiszen két évvel ezelőtt Málík Nikolett első helyen végzett, Cseri Bernadett pedig különdíjat kapott. Az első kategóriában az idén Mics Mária (6. osztály) és Málík Nikolett (7. osztály) képviselte iskolánkat. Mics Mária A tulipánná változott királyfi című magyar népmesét adta elő, Málík Nikolett a Mátyás király Kéménden című palóc népmesével szerepelt.

Bár egyik tanulónk sem volt helyezett, szép előadásukkal nem hoztak szégyent iskolánkra. A köszönő oklevél mellett értékes ajándékokat kaptak: tollat, füzeteket és egy Mikszáth Kálmánt ábrázoló pólót. Reméljük, jövőre is részt vehetünk a nagy palóc író emlékére rendezett versenyen!

Országos döntő ipolybalogi sikerekkel

A tavalyi iskolaévben iskoláink tanulói nagyszerűen szerepeltek a Katedra folyóirat által kiírt versenyeken. Mind történelem, mind irodalom kategóriában bejutottak az országos döntőbe, amelyet idén Dunaszerdahelyen rendeztek meg. Ez magában is nagy fegyvertény, hiszen egész Szlovákiából, szinte minden magyar iskolából beneveztek - történelemből több mint háromszáz, irodalomból több mint hatszáz csapat. A történelem verseny témája az idén Kossuth Lajos volt, a magyar történelem egyik legnagyobb alakja, aki 200 éve született. A magyar irodalom kategóriájában a XIX. századi magyar irodalommal foglalkoztak a versenyzők.

Az országos döntőbe a legjobb húsz - huszonkét csapatot hívták meg. Mindkét verseny két fordulóból állt: az első forduló legjobb nyolc-tíz csapata jutott a második fordulóba, ahol már a helyezésekért folyt a verseny. Az ipolybalogi alapiskola történészei egy pont híján nem jutottak a második fordulóba, és végül tizenkettedikek lettek (Rados Anikó, Petrezsél Kinga, Régi Tamás). Az irodalmárok csapata a második helyen várta a második fordulót, és végül a harmadikok lettek az országos döntőben! Megérdemlik, hogy leírjuk nevüket: Bálint Marietta, Cseri Ágnes és Cseri Bernadett.

Az idén négy csapat nevezett be a Katedra-versenybe. Reméljük, ők is folytatják elődeik nagyszerű munkáját.

Aranyköpések és válogatott beszólások másoktól

- ☺ Olyan vagy, mint a lépcsőház: sötét és korlátolt.
- ☹ Akkora paraszt, hogy kolbászra tekeri a vattacukrot.
- ☺ Jó lennél halálnak, amilyen lassan jössz.
- ☹ Ha a mókusnak olyan feje lenne, mint neked, magára gyűjtaná az erdőt.
- ☹ Persze, hogy barátok maradunk, csak ne hívj fel.
- ☹ Beállunk, mint a klinikai halál.
- ☹ Ha dolgozni támad kedvem, leülök egy csendes sarokba, és megvárom, amíg elmúlik a roham.
- ☹ Utálom a konkurenciát, mondta Drakula, majd lecsapta a szúnyogot.
- ☹ Amit ma megtehetsz, azt tegnap kellett volna.

és töletek'

- ✂ Hogyan nevezzük azt a területet, ahol kialakult az ókorban a mezőgazdaság?
Termékeny félholt.
 - ✂ Mit jelent az általános választójog?
Azt, hogy általános emberek szavazhattak
- ✂ A Toldi azzal végződött, hogy Miklós is cseh vitéz lett.
 - ✂ Három fenyőfajtát ismerünk: bükk fenyő, tölgyfenyő és fenyőfa.
- ✂ A Krisztus előtt háromezer táján élt népek keresztények voltak...
 - ✂ A zuzmók a fák bal oldalán találhatóak.
- ✂ József Attila nagy szerelme Vágó István volt.
 - ✂ Mondj -ít végződésű igét!
E.T.
- ☺ Tajvanban volt 1998-ban az olimpia, az ország neve Kórea.
 - ☹ Ady Endre állapota egyre romlott, és ágyhoz láncolta magát.
- ☹ A megalitok négyzete és formája kör alakú.
 - ☺ A Jeges-tengert nem sokan lakják.
- ☹ A betyárok megközelített helyeken laktak.
 - ☹ Azok voltak Szlovákia őslakosai, akik mindent ismertek.
- ☹ A nyál megkezdi a szájban a kőzetek lebontását.
 - ☹ Az ember a szaporodásból fejlődött ki.
- ☹ A máj és az epe a gyomorban található.
 - ☹ Charles Darwin fedezte fel, hogy a természetben is van élet,

HUMORSZAVOK

Találd ki!

- Min vitatkoznak a csigák?
- Hogy melyiküknél legyen a házibuli

Repül két porszem a sivatagban. Megkérdi az egyik:

- Leszállunk? Elfáradtam.

Mire a másik:

- Bolond vagy? Ekkora tömegben?

Mi az?

Szőrös és a Föld körül kering.

!!?

Műhód.

Az indián felesége a vízesés mellett mos. Egyszer csak leszakad egy szikla, és ráesik az asszonyra.

Erre az indián felkiált.

- Ezen a héten már a hatodik mosógépetem tette tönkre a vízkő.
- *Hogy hívják az eszkimó légitársaságot?*
- *Fridzsíd Air.*

Megy az öreg a szekéren, mikor megáll mellette egy Ferrari. A vezető kiszól:

- Hány lóerős ez a szekér, papa?
- Ahogy látod, kettő.

Megkérdi az öreg is:

- Miért, fiam, a tiéd mennyi?
- Az enyém kétszáz.

És elsuhan mellette. Egyszer csak a kanyaron túl egy nagy puffanás hallatszik. A vezető az autóval együtt fennakadt egy fán.

Odaér az öreg és ezt mondja:

- Mi az, fiam, szétszaladtak a lovak?

/A viccek Nagypál Róbert gyűjtéséből valók./